

Bisschopstraat

naar Bisschop D. van Bourgondië 1456-1496 /
schenker van de Stadsweide

Arnold

Fortuin

Het heeft lang geduurd voordat David van Bourgondië in de Enschedese straatnamengeschiedenis een eigen plaats kreeg. Deze bisschop van Utrecht, een bastaardtelg uit het in zijn tijd indrukwekkende Bourgondische Huis, schonk de stad in 1465 de Stadsweide. Met die gulle gift compenseerde hij een deel van de kosten die de stad moest maken voor door hem geëiste versterkingen. De bisschop had de stad opgedragen een tweede gracht, de buitengracht, te graven en een *'plencte stekede'* (een planken staket) op te richten. Dat zou de twistzieken wel buiten de stad houden. Zijn geschenk de Stadsweide, later beter bekend als 'De Stadsmaten', werd omschreven als: *'een stucke woeste velt landes gelegen achter de molen voir ons stat tusschen de Kempfen en der meeden streckende aen die lantweert myt voinverden dat elik hoes ende Hofstede bynnen onser stat Enschede een stucke landes daer aff heben dat efflike ende ewelike sonder daer aff te vercopen versetten belasten oft te vervromden by blyven sall sonder argelist'*. (L.A. Stroink: 'Stad en Land van Twente', p. 238) Eeuwenlang hield de stad zich aan die voorwaarden. De Stadsweide bleef een 'woeste velt' waar lieten grazen en vanwaar eieren, tuffel en groente stadsmarkt trok. Maar als zelfs bisschoppelijke Aan het begin van de

*Straatnaam
als spiegel
van historie*

de Stadsweide zijn landelijk karakter. In 1911 wordt aan de straat het burgemeestershuis gebouwd waarmee, zou je kunnen zeggen, de gemeenschappelijke eigendom mooi benadrukt is. Er wordt een ('Stadsmaten') ziekenhuis gebouwd en er komen riante woningen, die de rand van de stad bij het centrum brengen. Kort daarvoor, in 1907, krijgt Enschede in dit nieuwe stadsdeel de Bisschopstraat, die oorspronkelijk van het Hoedemakersplein tot de Kortenaerstraat loopt. Er komt wat krimp als in 1936 tegenover het ziekenhuis een plein wordt aangelegd dat De Ruyterplein wordt genoemd. Het stuk Hoedemakersplein- De Ruyterplein wordt omgedoopt in Van Galenstraat. David van Bourgondië, die veertig jaar (1456-1496) bisschop van Utrecht was en daarmee ook de baas van Enschede, zal zich niet in zijn graf omdraaien dat het 'stucke woeste velt' woongebied is geworden. In zijn tijd en zijn familie had men zo zijn eigen ideeën over afspraken. Voordat de Nederlanden onderdeel werden van het Bourgondische Rijk was er al stevig om de uitbreiding van macht en grondgebieden gevochten. De Hoekse en Kabeljauwse twisten zijn er maar een bescheiden voorbeeld van. Jacoba van Beieren werd in 1433 aan de kant gezet, waarna de Bourgondiër Philips de Goede de scepter overnam. Die zette de weerbarstige heerser van onder meer Twente, de bisschop van Utrecht, af en tilde zijn zoon David op de bisschopstroon. Een beslissing waaraan onze stad dus een straatnaam heeft overgehouden. [m.m.v. Leo Metternich]

•Foto: Rein Knuiman

